

V š e m u l i d u Č e s k o s l o v e n s k a !

Drazí spoluobčané, obracím se na vás několik hodin po návratu z Říma, kde jsem se účastnil kanonizace naší Anežky Přemyslovny. Ono, královská dcera, sice odešla do ústraní kláštera z lásky k Bohu a k bližnímu, ale nepřestala být se svým lidem v jeho slávě i ponížení.

Ani mně nemůže být cizí osud mého národa a všech obyvatel našeho státu. Nesmím mlčet ve chvíli, kdy jste se sjednotili k mohutnému protestu proti bezpráví páchanému na nás po čtyři desetiletí. Není možné mít důvěru v takové vedení státu, které není ochotno mluvit pravdu a zemi s tisíciletou státní tradicí upírá práva a svobody, považované za normální i ve zcela mladých státech třetího světa.

Naši společnou situaci chci osvětlit zkušeností katolické církve u nás. Jejím jménem adresované stížnosti a žádosti byly povýšeně ignorovány. Teprve když katolický lid ve statisících pozvedl hlas na Velehradě 1985 a peticí 1988, došlo k nepatrným krokům. Na mé loňské nabídky k dialogu reagoval teprve před půl rokem pan prezident, ale ve skutečnosti došlo jen k bezvýznamným gestům. Církev zůstává dále v područí státní moci podle vnucené právní úpravy z doby stalinismu. Biskup je ve správě své diecéze plně závislý na státních úřadech a rozhodující slovo má Státní bezpečnost. Zasedání biskupů a kněží je umrtvováno přítomností státních činitelů. V ovzduší nesvobody se těžko dýchá dospělým věřícím, jejich dětem a zvláště mladým křesťanům. Slibují nám, že nová zákonná úprava postavení církvi bude v souladu s mezinárodními normami o občanských svobodách - ale ani slovo o tom, že se vládnoucí strana vzdává programu postupné likvidace víry. Těmto lidem se nedá věřit.

Stejně neblahá situace je i v ostatních sférách společenského života - ve vědě, kultuře, informacích, v sociálním, občanském a politickém dění. Ze západu i z východu jsme obklopeni zeměmi, které v minulosti nebo v současnosti rozbily mříže totalitních systémů. Ani my už nesmíme čekat, je třeba jednat. Potřebujeme demokratickou vládu, protože jinak nedokážeme zadržet hrozící ekologickou katastrofu a další zla. Musejí svobodně vystoupit všichni, kdo nám mají co říci, abychom z nich svobodnou volbou vybrali vládu pro nás, ne proti nám. Právě teď jsme všichni povoláni k odpovědnosti za přítomnost i budoucnost nás a našich dětí.

Jsme s vámi, přátelé, kteří voláte po spravedlnosti pro všechny. S díky a úctou se obracím zvláště k obětem surového násilí: O vás platí Kristovo slovo "Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni". Požadavek potrestání viníků je zcela spravedlivý. Jen prosím, abyste dále šli cestou nenásilí. Bojujme za dobro dobrými prostředky. Na našich utlačovateliích vidíme, jak krátkodechá jsou vítězství zloby, nenávisti, pomstychtivosti, bezohlednosti, zpučnosti.

Také vás chci oslovit, moji katoličtí bratři a sestry, spolu s vašimi kněžími. V této osudové hodině našich dějin nesmí zůstat stranou nikdo z vás. Znovu pozvedněte hlas, tentokrát v jednotě s ostatními občany, Čechy a Slováky i příslušníky dalších národností, věřícími i nevěřícími. Právo na víru se nedá odloučit od ostatních demokratických práv. Svoboda je nedělitelná.

Končím slovy, která zazněla kdysi v našich dějinách: "S pomocí Boží osudy naše jsou v našich rukou."

V Praze 21. listopadu 1989

František kardinál Tomášek